

NĚKOLIK ZAJÍMAVÝCH NÁLEZŮ LIŠEJNÍKŮ Z POĽANY (STŘ. SLOVENSKO)

Several interesting findings from the Poľana Mts. (central Slovakia)

Radek Dětinský¹⁾, Štěpánka Bayerová²⁾ & Josef Halda³⁾

3) Botanický ústav AV ČR, 252 43 Příhonice, Česká republika

2) Katedra botaniky PFF Univerzity Karlovy, Benátská 2, 128 01 Praha 2, Česká republika

3) Okresní museum Orlických hor, Jiráskova 2, 516 01 Rychnov n. Kněžnou, Česká republika

Abstract: Interesting findings of lichens from the Poľana Mts. (central Slovakia) collected during excursion of Botany Department, Charles University, Prague in September 1996, are presented. 31 species (marked *) are new for the region; one of them (*Chaenotheca chlorella*) was previously considered as extinct in Slovakia. 6 species are endangered and 4 species are vulnerable in Slovakia.

V září 1996 se uskutečnila exkurze pořádaná katedrou botaniky PřF UK Praha do CHKO Poľana (Slovenské Stredohorie). Při exkuri bylo zjištěno několik nových druhů lišejníků pro toto území. Druhy nově nalezené na Poľaně jsou označeny hvězdičkou (*). Uvedeny jsou i další zajímavé nálezy. V závorkách jsou uvedeny kategorie ohrožení příslušných druhů tak, jak jsou uvedeny v seznamu lišejníků Slovenska (Pišút et al. 1996): EX - vyhynulý či neznámý, E - ohrožený, V - zranitelný, R - vzácný, I - neurčitý. Také nomenklatura je sjednocena podle této publikace. Uvedeny jsou i někteří zástupci nelichenizovaných hub tradičně studovaných lichenology. Dokladový materiál je uložen v herbářích jednotlivých autorů - Š. Bayerová (ŠB), R. Dětinský (RD), J. Halda (JH). Autoři děkují P. Halonenovi, Z. Palicemu, A. Věždovi a O. Vitikainenovi za revizi či určení některých obtížných taxonů.

Lišejníky Poľany studovali především J. Suza, A. Vězda, Z. Kyselová a I. Pišút. Nejdůležitější práce zabývající se Poľanou jsou uvedeny v Pišútově přehledném příspěvku (Pišút 1996). Aktuálně je z Poľany známo 250 druhů lišejníků (včetně 31 nově nalezených druhů). Z počtu 31 pro Poľanu nově nalezených druhů byl jeden (*Chaenotheca chlorella*) považován na Slovensku za vyhynulý, 6 druhů náleží do kategorie ohrožených a 4 do kategorie zranitelných druhů.

Absondiella lignicola Vězda & Pišút - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, na holém dřevě, 1100 m, herb. JH (R)

* *Anaptychia ciliaris* (L.) Körb. - ca 3 km J od vrchu Lubietovský Vepor (poblíž pramene Hutné), *Fagus sylvatica*, 1150 m, herb. ŠB (E)

Bacidia globulosa (Flörke) Hafellner & V. Wirth - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Acer pseudoplatanus*, 1100 m, herb. JH; rez. Hrončecký gruň, *Fraxinus excelsior*, 970 m, herb. JH, confirm Z. Palice; Rudná magistrála v okolí vrchu Kopec, *Fagus sylvatica*, det. Z. Palice, herb. ŠB

* *Biatora helvola* Körb. ex Hellb. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, *Acer pseudoplatanus*, 900 m, det. Z. Palice, herb. ŠB

Calicium salicinum Pers. - Z svah vrchu Strunga, odumřelý *Fagus sylvatica*, 1250 m, herb. ŠB, RD; rez. Lubietovský Vepor, *Acer pseudoplatanus*, 1100 m, herb. ŠB

* *Caloplaca herbivella* (Hue) H. Magn. - poblíž vrchu Lubietovský Vepor, *Ulmus* sp., 1100 m, herb. ŠB, RD, confirm. A. Vězda (E)

* *C. holocarpa* (Hoffm.) Wade - rez. Veporské skalky, *Fraxinus excelsior*, 950 m, herb. JH

* *Camdelariella aurella* (Hoffm.) Zahlbr. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na zídce, 900 m, herb. ŠB

* *Cladonia cervicornis* (Ach.) Flot. ssp. *verticillata* (Hoffm.) Ahti - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, na zemi, 1100 m, herb. JH

C. pleurota (Flörke) Schaer. - vrch Strunga, na holém dřevě, 1320 m, herb. JH

Cyphelium inquamans (Sm.) Trevis. - Z svah vrchu Strunga, *Picea abies*, 1250 m, herb. ŠB, RD (E)

- * *Dermatocarpon luridum* (With.) J.R.Laundon - rez. Havranie skaly, na kapavé skále, 1000 m, herb. RD (V)
- Dimerella pineti* (Schrader) Vězda - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Picea abies*, 1100 m, herb. JH; rez. Lúbietovský Vepor, *Acer pseudoplatanus*, 1100 m, herb. ŠB; Rudná magistrála mezi kopci Brusnianský grůň a Kopec, *Fagus sylvatica*, 1200 m, herb. ŠB (V)
- Graphis scripta* (L.) Ach. - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Acer pseudoplatanus*, 1000 m, herb. ŠB (E)
- Haematomma ochroleucum* (Neck.) J.R.Laundon - rez. Veporské skalky, na skalách, 950 m, herb. RD, JH, ŠB (V)
- Hypocenomyce caradocensis* (Leight.) P.James & G.Schneid. - Rudná magistrála v okolí vrchu Kopec (na severním svahu), na odumřelém stromě, herb. ŠB
- Hypogymnia farinacea* Zopf - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Fagus sylvatica*, 1000 m, herb. ŠB (V)
- H. tubulosa* (Schaer.) Hav. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, 900 m, herb. RD; ca 3 km J od vrchu Lúbietovský Vepor (poblíž pramene Hutné), *Sorbus aucuparia*, 1150 m, herb. ŠB (V)
- * *Chaenotheca brunneola* (Ach.) Müll.Arg. - Z svah vrchu Strunga, *Fagus sylvatica*, 1250 m, herb. ŠB (E)
- Ch. furfuracea* (L.) Tibell - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Fagus sylvatica*, 1100 m, herb. JH (V)
- * *Ch. chlorella* (Ach.) Müll.Arg. - vrch Poľana, *Ulmus* sp., 1450 m, herb. JH (EX)
- Ch. trichialis* (Ach.) Th.Fr. - sedlo Jasenová, na holém dřevě, 1100 m, herb. JH (E)
- Chaenothecopsis pusiola* (Ach.) Vainio - Z svah vrchu Strunga, *Fagus sylvatica*, 1250 m, herb. ŠB
- Lecanora albella* (Pers.) Ach. - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Acer pseudoplatanus*, 1000 m, herb. ŠB, JH (E)
- L. chlorotera* Nyl. - rez. Hrončecký grůň, *Acer pseudoplatanus*, 970 m, herb. JH
- * *L. expallens* Ach. - rez. Lúbietovský Vepor, *Acer pseudoplatanus*, 1100 m, herb. ŠB
- Leptogium saturninum* (Dicks.) Nyl. - vrch Strunga, na omšelé kůře, 1320 m, herb. JH (E)
- * *Micarea demigrata* (Fr.) Hedl. - rez. Hrončecký grůň, na holém dřevě, 970 m, herb. JH; sedlo Jasenová, na holém dřevě, 1100 m, herb. JH
- * *M. lignaria* (Ach.) Hedl. - Z svah vrchu Strunga, na vlhké skále na mechu, 1250 m, herb. RD, ŠB
- * *M. misella* (Nyl.) Hedl. - ca 400 m od sedla Jasenová, na mokřém padlém kmeni, det. Z.Palice, herb. ŠB; Rudná magistrála mezi kopci Brusnianský grůň a Kopec, na padlém kmeni, herb. ŠB
- * *M. peliocarpa* (Anzi) Coppins & R.Sant. - Z svah vrchu Strunga, *Fagus sylvatica*, 1250 m, herb. ŠB
- * *M. prasina* Fr. - sedlo Jasenová, *Acer pseudoplatanus*, 1100 m, herb. JH; v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, 900 m, *Fraxinus excelsior*, herb. ŠB
- * *Microcalicium arenarium* (Hampe) Tibell - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, 900 m, na stélce *Psilotelia lucida*, herb. RD, JH, ŠB
- * *Mycobilimbia sabuletorum* (Schreb.) Hafellner - rez. Lúbietovský Vepor, na mechu na stromě, 1100 m, herb. ŠB
- Ochrolechia androgyna* (Hoffm.) Arnold - rez. Lúbietovský Vepor, *Acer pseudoplatanus*, 1100 m, herb. ŠB
- * *Parmelia exasperatula* Nyl. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, 900 m, *Larix decidua*, herb. ŠB
- Peltigera degenii* Gyeln. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na břehu lesní cesty, 900 m, herb. RD, ŠB, JH (V)

- P. didactyla* (With.) J.R.Laundon - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na břehu lesní cesty, 900 m, herb. RD, ŠB; rez. Veporské skalky, na zemi, 950 m, herb. JH
- P. horizontalis* (Huds.) Baumg. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na břehu lesní cesty, 900 m, herb. RD, ŠB, JH
- * *P. neopolvdactyla* (Gyeln.) Gyeln. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na břehu lesní cesty, 900 m, herb. RD, ŠB, JH, confirm. O. Vitikainen
- P. polydactylon* (Neck.) Hoffm. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na břehu lesní cesty, 900 m, herb. RD, ŠB, JH
- P. praetextata* (Flörke) Zopf - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na břehu lesní cesty, 900 m, herb. RD, ŠB, JH; rez. Veporské skalky, na zemi, 950 m, herb. JH
- * *Pertusaria coccodes* (Ach.) Nyl. - rez. Hrončecký grůň, *Acer pseudoplatanus*, 970 m, herb. ŠB (V)
- P. hemisphaerica* (Flörke) Erichsen - Rudná magistrála mezi kopci Brusnianský grůň a Kopec, *Acer pseudoplatanus*, 1200 m, herb. ŠB, confirm. Z. Palice (E)
- * *P. lactea* (L.) Arnold - rez. Veporské skalky, na skále, 950 m, herb. JH
- P. leioplaca* DC. - sedlo Jasenová, *Acer pseudoplatanus*, 1100 m, herb. JH (E)
- * *Petractis clausa* (Hoffm.) Kremp. - vrch Ľubietovský Vepor, na skále, 1270 m, herb. JH
- * *Phaeophyscia endophoenicea* (Harm.) Moberg - ca 3 km J od vrchu Ľubietovský Vepor (poblíž pramene Hutné), *Fagus sylvatica*, 1150 m, herb. ŠB (E)
- Physconia distorta* (With.) J.R.Laundon - rez. Hrončecký grůň, *Fraxinus excelsior*, 950 m, herb. ŠB
- * *Ph. enteroxantha* (Nyl.) Poelt - ca 3 km J od vrchu Ľubietovský Vepor (poblíž pramene Hutné), *Fagus sylvatica*, 1150 m, herb. ŠB (V)
- * *Ph. perisidiosa* (Erichsen) Moberg - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, *Fagus sylvatica*, 1100 m, herb. JH (V)
- * *Porpidia crustulata* (Ach.) Hertel & Knoph - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, na kamincích, 1000 m, herb. ŠB
- Ramalina fastigiata* (Pers.) Ach. - rez. Hrončecký grůň, *Acer pseudoplatanus*, 970 m, herb. ŠB (E)
- Rimularia insularis* (Nyl.) Rambold & Hertel - mýtina na vrchu Na Vepor, na stélce *Lecanora rupicola*, det. A. Věžda, herb. ŠB
- Stereocaulon pileatum* Ach. - v údolí Hutné, ca 4 km JV od vsi Strelníky, na kamenech, 900 m, herb. RD, ŠB., JH (E)
- * *Strangospora moriformis* (Ach.) Stein - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, na dřevěné střeše, 1000 m, herb. RD
- * *Thelocarpon epibolum* Nyl. - sedlo Jasenová, na holém dřevě, 1100 m, herb. JH
- * *Th. laureri* (Flot.) Nyl. - cesta z údolí na kopec Na Vepor, na kamínku, 950 m, herb. ŠB
- * *Thelomma ocellatum* (Körb.) Tibell - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, na dřevěné střeše, 1000 m, herb. RD, ŠB, JH (E)
- Thelotrema lepadinum* (Ach.) Ach. - rez. Ľubietovský Vepor, *Ulmus* sp., 1100 m, herb. ŠB (E)
- Usnea filipendula* Stirt. - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Abies alba*, 1000 m, det. P. Halonen, herb. ŠB (E)
- * *U. subfloridana* Stirt. - v údolí Hutné, ca 5 km JV od vsi Strelníky, *Abies alba*, 1000 m, det. P. Halonen, herb. ŠB (E)

Literatura

- Pišút I. (1996): Lišajníky chránenej krajinej oblasti (Poľana, stredné Slovensko). - In: Flóra Poľany, p. 44-47, Techn. univerzita, Zvolen.
- Pišút I., Lackovičová A. et Lisická E. (1996). A second checklist and bibliography of Slovak lichens. - Biologia, Bratislava, 51/Suppl. 3: 1-79.